

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P., s. r. o., P., B., IČO: X.**, zastúpený: F., s. r. o., G., B., IČO: X., proti povinnému: **L. E., nar. X., S., B., o vymoženie 963,95 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn.: 3 Er 1356/2007, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. júna 2012, č. k.: 2 CoE 549/2011-47 , takto

r o z h o d o l :

Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa **z a m i e t a .**

Dovolanie oprávneného sa **o d m i e t a .**

Povinnému sa náhrada trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Súdny exekútor žiadosťou doručenou na Okresný súd Banská Bystrica 11. júla 2007 požiadal o udelenia poverenia na vykonanie exekúcie na vymoženie 29 040,- Sk s príslušenstvom v zmysle ust. § 44 Zákona č. 233/1995 Z. z. osudných exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie. Uviedol, že exekučným titulom je rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu z 05. januára 2007, sp. zn.: SR 6947/06, zriadeného zriaďovateľom S.S., a. s., K., B., IČO: X. (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“). Okresný súd Banská Bystrica poverením zo 17. júla 2007 poveril súdneho exekútora JUDr. R. K. vykonaním exekúcie.

Okresný súd Banská Bystrica uznesením z 31. mája 2011, č. k.: 3 Er 1356/2007-19 exekúciu a zastavil a oprávneného zaviazal uhradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie vo výške 15,94 eur.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z pripojených listinných dôkazov, najmä z rozhodcovského rozsudku, Zmluvy o úvere č. 62011955 (ďalej len „Zmluva o úvere“ alebo „Zmluva“) a Všeobecných podmienok poskytnutia úveru zistil, že oprávnený a povinný uzavreli 02. augusta 2006 Zmluvu o úvere, na základe ktorej oprávnený poskytol povinnému úver vo výške 531,10 eur. V bode 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru je upravená rozhodcovská doložka, v zmysle ktorej všetky spory vzniknuté zo Zmluvy o úvere budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou S.S., a. s. alebo alternatívne pred všeobecným súdom, v závislosti od toho, kde žalujúca strana podá návrh. Uviedol, že je nesporné, že predmetná Zmluva je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Poukázal na znenie smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách z 05. apríla 1993 (ďalej len „smernica“) a uviedol, že smernica bola do nášho právneho poriadku prebratá Zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorý novelizoval Občiansky zákonník. Má tzv. nepriame účinky a slúži aj ako interpretačné pravidlo pre výklad spotrebiteľských právnych vzťahov. Ďalej poukázal na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veciach C-40/08, C-473/00, C-168/05. Uviedol, že pokiaľ je zmluvná podmienka v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa v spotrebiteľskej zmluve, niet žiadnych pochybností o tom, že taká zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. V prípade ak by takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou bola samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takomto prípade ide o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Rozhodcovská doložka, ktorá mala v predmetnom konaní založiť legitimitu pre exekučný titul, znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak by vystupoval na strane žalovaného. Dodávateľ v nej uviedol konkrétny rozhodcovský súd. Spotrebiteľ si rozhodcovskú doložku osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Dospel k záveru, že nakoľko neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom, v danej veci boli splnené podmienky pre zastavenie exekúcie podľa § 45 ods. 1 písm. c/ a ods. 2 Zákona č. 244/2002 o rozhodcovskom konaní (ďalej len „Zákon o rozhodcovskom konaní“) v spojení s § 57 ods. 2 Exekučného poriadku.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, napadnutým uznesením, uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

Na námietku oprávneného, že súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil Zmluvu o úvere, ktorá je podľa dovolateľa úverovou zmluvou a riadi sa výlučne Obchodným zákonníkom uviedol, že posúdenie či konkrétny úverový vzťah je alebo nie je vzťahom o spotrebiteľskom úvere, závisí predovšetkým od predmetu zmluvného vzťahu a od postavenia jeho účastníkov. Je nepochybné, že v danom prípade oprávnený poskytol úver v rámci svojho podnikania a druhou zmluvnou stranou bola fyzická osoba nepodnikateľ. Takýto vzťah je v zmysle § 2 písm. a/ a § ods. 1 a ods. 2 Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch nepochybné spotrebiteľským úverom. Exekučný súd preto správne posúdil vzťah medzi oprávneným a povinným ako vzťah spotrebiteľský a preskúmal exekučný titul aj bez návrhu v súlade s § 44 Exekučného poriadku a § 45 Zákona o rozhodcovskom konaní. K dôvodu odvolania, že exekučný súd posudzoval vec, o ktorej už raz právoplatne rozhodol, poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie z 27. januára 2007, sp. zn.: 3 Cdo 164/1996. Ďalej odvolací súd poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-40/08. Uviedol, že rozhodcovský rozsudok má pre účastníkov účinky ako právoplatný rozsudok. Rozhodcovskému súdu kompetencia rozhodovať majetkové spory neplynie priamo zo zákona, ale získa ju až na základe dohody medzi účastníkmi sporu v rozhodcovskej zmluve. Z toho dôvodu je pre posúdenie, či súdu bol alebo nebol predložený exekučný titul nevyhnutnou súčasťou prieskumu zisťovanie, či bol rozhodcovský rozsudok vydaný na základe rozhodcovskej zmluvy. Pokiaľ rozhodcovská zmluva trpí absolútnou neplatnosťou, rozhodcovský rozsudok trpí neúčinnosťou, nakoľko rozhodcovskému súdu chýbala právomoc na jeho vydanie. Predmetnú rozhodcovskú doložku súd správne posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmluve. Podstatné je, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dohodnutá, čo vyplýva z jej zaradenia do Všeobecných podmienok poskytnutia úveru Zmluvy o úvere. Odvolací súd poznamenal, že už samotná forma zmluvy napísaná drobulinkým ťažko čitateľným textom podstatne sťažuje reálne oboznámenie sa spotrebiteľa s obsahom dojednaní. Takto vnútená podmienka je neprijateľnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a teda absolútne neplatný právny úkon. Ďalej uviedol, že takéto dojednanie vyvoláva hrubý nepomer na ťarchu spotrebiteľa, a preto ide o dojednanie v rozpore s dobrými mravmi. Záverom odvolací súd poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 24. februára 2011, č. k.: IV. ÚS 55/2011-19.

Proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie. Svoje dovolanie odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ a § 237 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), že súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci, ust.

§ 237 písm. d/ O. s. p., že v tej veci sa už právoplatne rozhodlo, ust. § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ust. § 237 písm. f/ O. s. p., že súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom, ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie, ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vo vzťahu k jednotlivým dôvodom dovolania, oprávnený poukázal na argumentáciu použiteľnú vo vzťahu k do volacím dôvodom, ktorá je uvedená v podanom odvolaní. Zároveň uviedol, že v krátkom čase súdu predloží doplňujúcu právnu argumentáciu k jednotlivým do volacím dôvodom. Podaním doručeným na súd prvého stupňa 16. októbra 2012 oprávnený doplnil dôvody dovolania. Uviedol, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve uzatvorenej medzi oprávneným a povinným. Takéto právne posúdenie trpí základnými vadami svojej nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti, čím porušuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Podľa názoru dovolateľa, závery odvolacieho súdu, že rozhodcovská doložka spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán ku škode spotrebiteľa, že žaloby, ktorých cieľom je uspokojenie nárokov z úverových zmlúv podáva v zásade len veriteľ úverového vzťahu na ním zvolený rozhodcovský súd, a že spotrebiteľ si len s ťažkosťou mohol byť vedomý následkov uzavretia rozhodcovskej doložky, a preto vzhľadom na jeho úroveň informovanosti a vyjednávaciu silu nemožno spravodlivo požadovať, aby porozumel jej významu, nie sú zdôvodnené a preukázané, predstavujú nepreukázanú domnienku súdu, ktorá nemá základ v právnych a skutkových súvislostiach. Uviedol, že obchodné vzťahy medzi podnikateľmi a spotrebiteľmi sú v rôznych sektoroch služieb (bankovníctvo, energetika...) založené na formulárových zmluvách, obsah ktorých spotrebiteľia v zásade nie sú schopný pozmeniť. Argument, že akákoľvek individuálne dojednaná zmluvná podmienka je neplatná, nemá oporu v ust. § 53 Občianskeho zákonníka, ani v smernici Rady 93/13/EHS. Uviedol, že podľa právnej doktríny smernica nemá všeobecnú záväznosť ako nariadenie, pretože je adresovaná iba členským štátom a nie všetkým fyzickým osobám. Podľa judikatúry súdneho dvora EÚ ustanovenia smernice musia byť transponované do vnútroštátneho právneho poriadku s jednoznačnou záväznou právnou silou v podobe všeobecného záväzného právneho predpisu a s presnosťou a jasnosťou požadovanou na účely splnenia požiadavky právnej istoty. Právo členského štátu musí byť po uplynutí transpozičnej lehoty v súlade s ustanoveniami smernice. Podľa dovolateľa, ak bola smernica prebratá do slovenského právneho poriadku správne a

včas, je nutné aplikovať slovenskú právnu úpravu. V zmysle rozsudku Súdneho dvora EÚ z 26. februára 1986, Marshall, samotná smernica nemôže ukladať povinnosti jednotlivcovi, takže sa na ňu ako takú nemožno proti nemu odvolávať. Uviedol, že súd prvého stupňa ani odvolací súd sa najmä s judikatúrou Súdneho dvora EÚ nevysporiadali a nezdôvodnili, prečo priamo aplikovali ust. smernice Rady 93/13/EHS. Smernica podľa dovolateľa nepovažuje riešenie sporov zo spotrebiteľských zmlúv v rozhodcovskom konaní za ustanovenie neprimerané a opačné závery oboch súdov sú ich nepreukázanou domnienkou. Ďalej dovolateľ poukázal na znenie smernice Rady 93/13/EHS ust. ods. 1 písm. q/ jej prílohy v slovenskom, anglickom, českom, poľskom, nemeckom a francúzskom jazyku a uviedol, že ustanovenie slovenskej verzie uvedeného ustanovenia smernice je nesprávne v rozhodujúcom slovnom spojení „najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi predpismi“. Všetky ostatné jazykové verzie ukazujú, že atribút „neupravenosti právnymi predpismi“ sa týka rozhodcovského konania. To znamená, že spotrebiteľská zmluva nesmie od spotrebiteľa vyžadovať, aby spory riešil výlučne akýmsi osobitným typom arbitráže, ktorá nie je upravená právnymi predpismi, to však podľa dovolateľa nie je prípad rozhodcovského konania upraveného Zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Text úniového predpisu je potrebné skúmať vo všetkých jeho úradných jazykových verziách a vziať do úvahy skutočný úmysel zákonodarcu a cieľ samotného predpisu. Pokiaľ je výklad ustanovenia práva Únie v jednotlivých jazykových verziách odlišný, musí byť toto ustanovenie vykladané podľa všeobecného významu a cieľa právnej úpravy, ktorej je súčasťou. Dovolateľ má za to, že v danom prípade je nutné požiadať o výklad pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ v kontexte tohto sporu Súdny dvor Európskej únie. Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ platí pre taký vnútroštátny súd, ktorý je súdom poslednej inštancie v konkrétnom spore, t. j. súdom, proti ktorého rozhodnutiu nemožno podať žiaden opravný prostriedok. Ďalej je nutné dodať, že Súdnemu dvoru EÚ by mala byť daná príležitosť posúdiť exekučné konanie týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv tak, aby účastníkov konania zbavilo právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho výkladu úniového práva a následnej aplikácie vnútroštátnymi súdmi SR. Je potrebné požiadať Súdny dvor EÚ aj o výklad čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ, a to v súvislosti s výkladom pojmu „neprijateľná zmluvná podmienka“ v kontexte smernice Rady 93/13/EHS, a jej následnej aplikácii exekučnými súdmi a dopadom na existujúce právne vzťahy.

Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania a navrhol, aby dovolací súd rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia.

Taktiež navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré bližšie v dovolaní špecifikoval.

Povinný sa dovolaniu oprávneného nevyjadril.

Dovolací súd preskúmal návrh oprávneného na prerušenie konanie, ktorým navrhol dovolacie konanie postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. prerušiť. Žiadal, aby dovolací súd predložil Súdnemu dvoru Európskej únie na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prejudiciálne otázky, ktoré v podanom dovolaní špecifikoval. Ide o výklad písm. q/ ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS a čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EU. Dovolací súd k tomuto návrhu uvádza, že ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ukladá povinnosť súdu prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru, že požiada Súdy dvor EÚ o rozhodnutie o predbežnej otázke, pretože je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie v danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu Súdnemu dvoru EU na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci aplikuje ustanovenia zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť určitý spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Ak súd pri priebežnom posudzovaní veci nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá v takom prípade procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

V prejednávanej veci bolo sporné, resp. oprávnený namietal či exekučný súd je oprávnený skúmať platnosť rozhodcovskej doložky uzavretej medzi účastníkmi, a či predmetná rozhodcovská doložka je neprijateľnou podmienkou. Posúdenie predmetnej námietky oprávneného a jej vyriešenie patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu

bez potreby prejudiciálneho výkladu (rozhodnutia) Súdneho dvora EÚ. Z obsahu spisu vyplýva, že sudy priamo neaplikovali normy komunitárneho práva, keďže na danú vec sa vzťahujú právne normy platné na území Slovenskej republiky, do ktorých bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Otázka výkladu komunitárneho práva nebola pre riešenie daného prípadu rozhodujúca, vzhľadom na dostatočnú úpravu predmetnej veci v Slovenskej republike. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na svoju ustálenú judikatúru, kde dovolací súd k rovnakým záverom v otázke prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. dospel aj vo veciach 3 Cdo 108/2012, 3 Cdo 33/2012, 3 Cdo 118/2012.

Dovolací súd dospel k záveru, že v danej veci nie je dôvod na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., preto návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania v zmysle § 240 ods. 1 O. s. p. a po preskúmaní veci v zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. dospel k záveru, že v danej veci dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p., dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu. V predmetnej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú uvedené v ustanoveniach § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p.

Podľa § 239 ods. 1 O. s. p., je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Podľa § 239 ods. 2 O. s. p., je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré je napadnuté dovolaním oprávneného nevykazuje znaky uznesení uvedených v citovaných ustanoveniach. V predmetnej veci odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, nejde ani o uznesenie uvedené v § 239 ods. 2 písm. b/ a písm. c/ O. s. p. Rovnako na danú vec nemožno aplikovať ani prípady upravené v § 239 ods. 1 O. s. p. Vzhľadom na uvedené, prípustnosť dovolania v zmysle § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. nie je proti napadnutému uzneseniu daná.

V zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. /druhá veta/je odvolací súd povinný prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. Iba v prípade, že by rozhodnutia odvolacieho súdu alebo predchádzajúce konanie vykazovalo procesnú vadu uvedenú v ust. § 237 O. s. p. by bolo dovolanie prípustné. Dovolací súd sa neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal sa aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné aj podľa § 237 písm. a/ až písm. g/ O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z uvedených procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesné nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát).

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. nie je predmet konania významný, ak je konanie postihnuté niektorou z väd v tomto ustanovení uvedených, teda

možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesné neprípustné (R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľ vo svojom dovolaní uviedol, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. a/, písm. d/, písm. e/ a písm. f/ O. s. p., ktorými odôvodňoval prípustnosť dovolania.

Dovolací súd nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté niektorou z uvedených procesných vád.

Dovolateľ namietal, že v danom prípade sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p.

Právomoc súdu je upravená v ustanoveniach § 7 a § 8 Občianskeho súdneho poriadku; jej nedostatok sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má za následok zastavenie konania a (prípadné) postúpenie veci inému orgánu.

Dovolateľ neuviedol, akým konaním súdov nižších stupňov došlo k naplneniu tejto vady konania. Dovolací súd dospel k záveru, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci. Napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona napr. z ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1, § 57 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní.

Vzhľadom na uvedené, námietka dovolateľa o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p. nie je dôvodná.

Dovolateľ ďalej namietal, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v § 237 písm. d/ O. s. p., t. j. že sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Podľa § 159 ods. 3 O. s. p., len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Prekážka veci právoplatne rozhodnutej patrí k procesným podmienkam a jej existencia vedie v každom štádiu konania k zastaveniu konania. Táto prekážka je daná vtedy, ak v novom konaní ide o tú istú vec, resp. o to isté, čo sa prejednávalo v právoplatne skončenom konaní. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený, ak vyplýva z rovnakých skutkových okolností. Dovolateľ namietanú vadu bližšie nešpecifikoval.

Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade konaniu v exekučnej veci oprávneného: P., s. r. o., P., B., IČO: X., proti povinnému: L. E., nar. X., S., B., o vymoženie 963,95 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn.: 3 Er 1356/2007, na základe exekučného titulu, ktorým je rozsudok S. spoločnosti S.S., a. s. z 05. januára 2007, sp. zn.: SR 6947/06, nepredchádzalo žiadne iné konanie na exekučnom súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté, preto nejde o vec rozsúdenú v zmysle ustanovenia namietaného oprávneným. Prekážku rozsúdenej veci pre exekučné konanie netvorí právoplatný rozhodcovský rozsudok, a to ani vtedy, ak exekučný súd skúma či rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul je materiálne vykonateľný. Rovnako ani vydanie poverenia na vykonanie exekúcie netvorí prekážku veci rozsúdenej v zmysle § 159 ods. 3 O. s. p. Poverenie na vykonanie exekúcie je individuálny právno-aplikačný akt, ktorý má priame právne účinky len voči osobe súdneho exekútora. Ide o procesný úkon exekučného súdu adresovanému súdnemu exekútorovi, na základe ktorého súdny exekútor môže začať vykonávať exekúciu, a ktorým súdny exekútor preukazuje svoje oprávnenie vykonávať exekúciu (viď uznesenie NSSR sp. zn.: 5 Cdo 205/2011).

Vzhľadom na uvedené, konanie nie je zaťažené dovolateľom namietanou vadou uvedenou v ust. § 237 písm. d/ O. s. p.

Ďalej je dovolateľ toho názoru, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v ust. § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný.

Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a začína sa na návrh. Bez návrhu možno začať konanie vo veciach uvedených v ust. § 81 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. Ak

nebol podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Ak takéto konanie napriek tomu prebieha, treba ho v ktoromkoľvek štádiu konania zastaviť.

Rovnako ani v prípade tejto procesnej vady dovolateľ neuviedol akým konaním súdov došlo k jej naplneniu. Exekučný súd v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, tzn., že v danej veci bol návrh na začatie exekučného konania podaný.

Námietka dovolateľa o existencii vady uvedenej v ust. § 237 písm. e/ O. s. p. nie je preto opodstatnená.

Dovolateľ v dovolaní tiež namietal, že odvolací súd svojím postupom oprávnenému ako účastníkovi konania odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Dovolateľ namietal, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na nesprávnom posúdení rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky. Dovolateľ namietal aj nesprávne a nedostatočné odôvodnenie právnych záverov oboch súdov. K naplneniu tejto vady a k porušeniu práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd malo podľa názoru oprávneného dôjsť aj tým, že súd prvého stupňa exekučné konanie zastavil, hoci pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhajenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých v dôsledku nesprávneho postupu súdu bol vylúčený.

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a

základných slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Na námietku oprávneného, že exekučný súd v exekučnom konaní nie je oprávnený ex offo skúmať povahu rozhodcovskej doložky, dovolací súd prihliadal iba v súvislosti so skúmaním, či v konaní na súdoch nižších stupňov oprávnenému ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. O procesnú vadu konania uvedenú v tomto ustanovení ide tiež v prípade zastavenia exekúcie, ak pre to neboli splnené zákonom stanovené podmienky. Takým zastavením sa totiž oprávnenému odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia.

Dovolací súd dospel k záveru, že exekučný súd, a následne aj odvolací súd podmienky na zastavenie exekúcie posúdili správne. Je potrebné uviesť, že v danom prípade nemalo byť vydané ani poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie.

Exekučný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť (I. ÚS 456/2011).

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený, a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. platnej) rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky) (3 Cdo 146/2011).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide

o rozhodnutie ničotné nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti, (pozri aj 6 Cdo 105/2011, 3 Cdo 122/2011).

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje účel právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa tvoriacich samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa.

Oprávneniu súdov v exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou rozhodcovskej zmluvy, resp. s jej neplatnosťou, nebránia ustanovenia Zákona o rozhodcovskom konaní, napr. § 21 ods. 2 alebo § 40 ods. 1 písm. c/ tohto predpisu. Tieto ustanovenia sa týkajú všeobecne účastníkov rozhodcovského konania, ktorými môžu byť aj iné subjekty než spotrebiteľ. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybnit' existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení Zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku zo zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd napĺňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa (viď uznesenie NSSR sp. zn.: 5 Cdo 230/2011).

V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná, a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného. Listiny predložené oprávneným takýto záver umožňovali. Zo Zmluvy o úvere uzavretej medzi oprávneným a povinným vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom zmluvy, keďže jej súčasťou sú (ako predtlačný formulár) Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, a teda aj rozhodcovská doložka

obsiahnutá v bode 17 týchto podmienok. Dovolací súd sa stotožnil aj s dôvodmi, ktorými súdy v exekučnom konaní odôvodnili nevyváženosť dohodnutej rozhodcovskej doložky.

Dovolací súd dospel k záveru, že nie je dôvodná ani námietka dovolateľa týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu.

Skutočnosť, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303- A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ust. § 157 ods. 2 O. s. p., toto ustanovenie sa primerane použije aj na uznesenie (§167 ods. 2 O. s. p.). Toto ustanovenie sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle uvedených zákonných ustanovení. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré

oprávneným predložené listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec, z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nespôsobilosti exekučného titulu, a následné zastavenie exekúcie zrozumiteľne a v potrebnom rozsahu vysvetlil. Skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a rovnako aj odôvodnenie napadnutého uznesenia odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 211 ods. 2 a § 157 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávneného.

Dovolateľ v dovolaní ďalej tvrdil, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tohto tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné; o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde.

K námietke dovolateľa ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. dovolací súd dodáva, že nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvyš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, by prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p. a iné vady konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli dovolacím súdom zistené.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný.

Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo povinnému zmysle § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., t. j. podľa úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky však trovy dovolacieho konania povinnému nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 .

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok

V Bratislave 21. októbra 2013

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Mgr. Monika Poliačiková